

**Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Криворізький державний педагогічний університет
Інститут педагогіки НАПН України**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**НАСТУПНІСТЬ У НАВЧАННІ
МАТЕМАТИКИ В УМОВАХ РЕФОРМИ
ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ:
РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

27 березня 2025 року

**Одеса
2025**

*Друкується згідно з рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
Протокол № 16 від 29 травня 2025 року*

Програмний комітет:

Акірі Іон	доктор фізико-математичних наук (м. Кишинів, Республіка Молдова)
Акуленко І. А.	доктор педагогічних наук, професор (м. Черкаси, Україна)
Бурда М. І.	доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України (м. Київ, Україна);
Лодатко Є. О.	доктор педагогічних наук, професор (м. Черкаси, Україна)
Лов'янова І. В.	доктор педагогічних наук, професор (м. Кривий Ріг, Україна)
Матяш О. І.	доктор педагогічних наук, професор (м. Вінниця, Україна)
Онопрієнко О. В.	доктор педагогічних наук, ст. науковий співробітник, член-кореспондент НАПН України (м. Київ, Україна)
Романишин Р. Я.	доктор педагогічних наук, професор (м. Івано-Франківськ, Україна)
Скворцова С. О.	доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України (м. Одеса, Україна)
Тарасенкова Н. А.	доктор педагогічних наук, професор (м. Черкаси, Україна);
Чашечникова О. С.	доктор педагогічних наук, професор (м. Суми, Україна);
Швець В. О.	кандидат педагогічних наук, професор (м. Київ, Україна)
Школьний О. В.	доктор педагогічних наук, професор (м. Київ, Україна)

Наступність у навчанні математики в умовах реформи загальної середньої освіти: реалії та перспективи: збірник тез доповідей за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції, 25 березня 2025 р. / Міністерство освіти і науки України, ДЗ «ПНПУ імені К.Д. Ушинського» [та ін.]. Одеса, 2025. – 232 с.

До збірника увійшли результати наукових досліджень учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наступність у навчанні математики в умовах реформи загальної середньої освіти: реалії та перспективи» за такими напрямками: наступність та перспективність у формуванні математичних уявлень і понять дошкільників та першокласників; наступність у формуванні предметної математичної компетентності в початковій та базовій середній освіті; наступність у навчанні математики в базовій середній та профільній середній освіті; проблеми реалізації наступності у навчанні математичних дисциплін здобувачів фахової передвищої та вищої освіти; підготовка вчителя до реалізації принципу наступності у навчанні математики між різними рівнями освіти.

Для викладачів закладів вищої освіти, науковців, вчителів і здобувачів вищої освіти.

Матеріали подаються в авторській редакції

<i>Семенець С. П.</i>	46
Математичні здібності як внутрішній прояв математичної компетентності здобувачів освіти	

СЕКЦІЯ 1.

НАСТУПНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ У ФОРМУВАННІ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ І ПОНЯТЬ У ДОШКІЛЬНИКІВ ТА ПЕРШОКЛАСНИКІВ

<i>Бальоха А. С.</i>	49
Використання Блоків Дьсенша у процесі пізнання природного довкілля вихованцями старшої групи	
<i>Березовська Л. І.</i>	51
Забезпечення наступності в логіко-математичному розвитку дітей дошкільного та молодшого шкільного віку	
<i>Верещак Є. О.</i>	54
Вплив наступності у формуванні математичних уявлень на розвиток самооцінки дошкільників і першокласників	
<i>Гришина М. Ю.</i>	56
Вплив математичної підготовки дошкільників на мотивацію до навчання у початковій школі	
<i>Левченко К. П., Богдан Т. М.</i>	59
Розвиток математичних компетентностей у майбутніх першокласників за допомогою інноваційних методів	
<i>Меліхова В. В.</i>	62
Система ранньої профілактики дискалькульї у дітей дошкільного віку: підготовка майбутніх першокласників до успішного опанування математичних навичок	
<i>Нікулочкіна О. В.</i>	65
До проблеми формування математичних уявлень і понять у дошкільників і першокласників	
<i>Остапенко В. С., Запорожченко Т. П.</i>	68
Наступність та перспективність у формуванні математичних уявлень і понять у першокласників	
<i>Покрова С. В.</i>	71
Використання ігрових методів для формування математичних уявлень у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку	

С.В. Покрова

кандидат педагогічних наук, доцент
Комунальний заклад «Запорізький обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти»
Запорізької обласної ради
м. Запоріжжя, Україна
ORCID ID: 0000-0002-5208-4635,
svetlana.pokrova.dl@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ МЕТОДІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ТА МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Для активного пізнання навколишнього світу, для розумового розвитку, для формування розумових дій істотного значення набувають математичні уявлення дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.

Значний внесок у розроблення теорії та методики формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку зроблено науковцями Н. Баглаєвою (сучасні підходи до логіко-математичного розвитку дошкільників), А. Белошистою (формування та розвиток математичних здібностей у дошкільників), Л. Гайдаржийською (методика формування елементарних математичних уявлень у дітей старшого дошкільного віку), Л. Зайцевою (методика формування елементарної математичної компетентності у дітей старшого дошкільного віку), Ю. Демченко (сутність та структура логіко-математичної компетентності), М. Машовець (засвоєння абстрактних математичних понять), О. Фунтіковою (логіко-математична теорія множин та вікові можливості дошкільнят її розуміння) та ін.

Метою нашого дослідження є визначення впливу ігрових методів на розвиток елементарних математичних уявлень дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.

Серед пріоритетних завдань підготовки дітей до навчання в школі є розвиток їхнього логічного мислення та пізнавальних здібностей, а також формування в майбутніх першокласників елементарних математичних уявлень, умінь та навичок.

Математична підготовка дітей дошкільного та молодшого шкільного віку має містити в собі навчання рахунку, розвиток уявлень про кількість і число в межах першого десятка, поділ предметів на рівні частини, операції з наочно представленими множинами, вимірювання за допомогою умовних мірок, визначення обсягу сипучих і рідких речовин, розвиток окоміру здобувачів освіти, їхніх уявлень про геометричні фігури й час, формування розуміння просторових відносин [1].

Від того, наскільки в дитини розвинене математичне мислення, наскільки вона вміє узагальнювати і систематизувати інформацію, креативно підходити

до вирішення проблем, залежить, наскільки успішно вона буде навчатися в початковій школі, наскільки впевнено вона буде навігувати в сучасному навколишньому світі, та яким буде її загальний розумовий розвиток. Відтак для забезпечення на кожному віковому етапі дитини максимально доступного їй обсягу знань та стимулювання поступального інтелектуального розвитку важливо зробити якнайбільш ефективними заняття з формування елементарних математичних уявлень.

Слід зауважити, що за умови використання ігрових методів навчання, коли діти мають змогу використати свій попередній досвід для вирішення практичних завдань, навчання стає більш продуктивним. Гра – це провідний вид діяльності дітей як дошкільного, так і молодшого шкільного віку. А відтак навчання математики дітей зазначених вікових категорій має бути урізноманітненим цікавими іграми, дидактичними ситуаціями, тематичними розминками та ігровими прийомами. Особливістю дитячої пам'яті є її вибірковість, тобто дитина успішно засвоїть лише те, що її зацікавило й змусило відчути емоції. Коли дитина внутрішньо вмотивована й вирішує математичні завдання з цікавістю та за власним бажанням, вона вчиться успішно засвоювати матеріал. Тому педагогам дуже важливо зацікавити дітей математикою з допомогою ігрових методів.

Наведемо деякі дієві поради для педагогів, які прагнуть ефективно формувати математичні уявлення у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку на заняттях та уроках з допомогою ігрових методів навчання:

- Заохочуйте дітей використовувати математичні поняття в реальних ситуаціях: під час ігор, прогулянок, побутових справ. Наприклад, можна просити їх порахувати кількість яблук у кошику, порівняти висоту дерев на вулиці, визначити час приготування страви.

- Використовуйте різноманітні наочні матеріали: лічильні палички, геометричні фігури, картки з цифрами, логічні блоки Дьенеша, танграми, Пентаміно, конструктори LEGO, палички Кюїзенера, природні матеріали, пісок. Це допоможе дітям краще зрозуміти абстрактні математичні поняття.

- Надавайте перевагу розумінню математичних концепцій, а не механічному заучуванню правил і формул.

- Заохочуйте дітей ставити запитання, шукати власні способи вирішення завдань.

- Враховуйте індивідуальні особливості кожної дитини: темп навчання, рівень розвитку, інтереси.

- Пропонуйте завдання відповідного рівня складності для кожної дитини.

- Створюйте на уроках атмосферу, за якої діти не бояться помилятися.

- Хваліть дітей за їхні навіть найменші досягнення.

- Використовуйте інтерактивні дошки, онлайн-ресурси для навчання математики. Це зробить процес навчання більш захопливим для дітей.

- Використовуйте завдання на розвиток логічного мислення: головоломки, ребуси, логічні задачі. Це допоможе дітям розвивати вміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати.

- Залучайте батьків до процесу навчання математики. Надавайте їм рекомендації щодо ігрового навчання математики вдома.

- Постійно підвищуйте свою кваліфікацію, вивчайте нові методики навчання математики, обмінюйтеся досвідом з колегами.

Отже, систематичне використання ігрових методів навчання математики дає можливість дітям впевненіше використовувати математичні знання й уміння в сучасному повсякденному житті. Ненав'язливо, в процесі ігрової взаємодії, вони міркують, вимірюють, розв'язують практичні завдання. Роль педагога в цьому процесі є фасилітативною – і поступово дитяча радість від ігрової взаємодії переходить до радості від навчання.

Список використаних джерел

1. Тарнавська Н.П. Використання ігрових прийомів у процесі формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку. *Сучасні технології формування логіко-математичної компетентності в дітей дошкільного та молодшого шкільного віку*. Житомир: ФОП «Левковець», 2015. С. 121–124.

Анотація. Покрова Світлана Василівна. Використання ігрових методів для формування математичних уявлень у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Автором досліджено вплив ігрових методів на розвиток елементарних математичних уявлень дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. З'ясовано, що систематичне використання ігрових методів навчання математики дає можливість дітям впевненіше використовувати математичні знання й уміння в сучасному повсякденному житті.

Ключові слова: ігрові методи навчання, математичні уявлення.

Annotation. Pokrova S.V. The Use of Game-Based Methods for the Formation of Mathematical Concepts in Preschool and Primary School Children.

The author explores the influence of game-based methods on the development of elementary mathematical concepts in preschool and primary school children. It has been found that the systematic use of game-based methods of teaching mathematics enables children to more confidently use mathematical knowledge and skills in modern everyday life.

Keywords: game-based learning methods, mathematical representations.

Збірник тез доповідей

**Наступність у навчанні математики в умовах
реформи загальної середньої освіти:
реалії та перспективи**

Сайт бібліотеки Університету Ушинського:

<https://library.pdpu.edu.ua>